

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 126 (3288) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Lemondott az egész chilei kormány

Rios elnök elhalasztotta északamerikai utját. Az új argentin kormány alapvető nyilatkozatot adott ki Moszkva való szándékai továbbra is aggasztják az amerikai közvéleményt

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: **Mint Santiago di Chileből jelentik, hétfő délután az egész chilei kormány lemondott. Valamennyi miniszter szolidaritást vállalt Morales belügyminiszterrel, aki hétfőn a kora délutáni órákban nyújtotta be lemondását. Hír szerint Rios elnök elhatározta az Egyesült Államokba tervezett utjának elhalasztását.**

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: **A chilei rádió közölte, hogy Rios elnök a pártoknak a kormánnyal való elégedetlensége miatt politikamentes kormány alakítására határozta el magát.**

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: **Az ideiglenes kormány ujjáalakítása ügyében vasárnap este óta folyó és csak néhány órára félbeszakított tárgyalások befejeződtek. A Ramirez tábornok vezetése alatt álló kormány alelnöke továbbra is Sueyro marad. Egyébként a kormány összetételében jelentős változások történtek.**

Az új argentin kormány nyilatkozata

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: **Az ideiglenes kormány megalakulása alkalmából hétfőn délután Ramirez tábornok aláírásával a következő alapvető nyilatkozatot adták ki:**

— Az argentin köztársaság újra hangsúlyozza, hogy a fennálló egyezmények szellemében tovább folytatja a barátságos és őszinte együttműködésen alapuló politikáját a többi amerikai nemzettel. Argentína a többi országok irányában jelenleg semlegeségi politi-

kát folytat. Az ideiglenes kormány egyébként szükségesnek tartja rámutatni arra, hogy szilárdan kitart amellett az alapelv mellett, hogy az államoknak legteljesebb önállóságban kell kormányzati elveiket megállapítaniuk. Éppen azért semmiféle kívülről jövő beavatkozást sem fognak eltűrni. Az argentin nép az ország alkotmányának szellemében mindaddig kitartott a köztársasági, népképviselői alapon álló kormányforma mellett és ettől a legnehezebb körülmények között sem fog eltérni.

Önkormányzatot adtak az angol-szászok a Marokkóban élő zsidóknak

Tanger. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: **Feből kapott értesítés szerint az angol és amerikai hatóságok ismét megsértették Marokkó semlegességét. A múlt szombatban közzétett határozatok értelmében a Marokkóban lakó zsidók nem tartoznak a szultán hatásköre alá. Ennek következtében a zsidók ezután közigazgatási autonómiát élveznek. A Marokkóban élő zsidók számát 200.000-re becsülik.**

Amszterdam. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: **Mint a brit hírszolgálat jelenti Washingtonból, ott hivatalosan közölték, hogy Marshall tábornok, az Egyesült Államok hadseregének vezérkari főnöke visszaérkezett az Egyesült Államokba. A tábornok a Churchill elnöklése alatt Északafrikában megtartott tanácskozáson vett részt.**

Lisszabon. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: **Washingtoni jelentés szerint Reynolds szenátor, a szenátus katonai bizottságának elnöke kifejezést adott azoknak az aggályoknak, melyeket az amerikai közvélemény a háború utáni politika tekintetében táplál. Hangoztatta**

annak a szükségességét, hogy Anglia és a Szovjetunió határozza meg háború utána magatartását. Hasonlóan tisztázni kell azokat a kérdéseket, amelyek az amerikai népet nyugtalanítják, mert nyilvánvaló, hogy a közvéleményt a harmadik kommunista internacionálé feloszlata után is erősen aggasztják Moszkva valódi szándékai.

Háromezer fő az első francia ezred létszáma

Berlini jelentés szerint — mint a Pest írja. — erősen foglalkoztatja a német közvéleményt az invázió kérdése. E tekintetben igen nagy súllyal esik latba az a sokféle megnyilatkozás, amely az angolszász sajtó részéről tapasztalható. Hogy ezek a megnyilatkozások német hivatalos körökben milyen hatást váltanak ki, arról nem sok említés történik. Bizonyos tájékoztatást nyújt illetékes katonai magyarázóknak az a határozott formában nyilvánosságra jutott meggyőződés, hogy ha az angol és amerikai illetékes tényezők most már csak

ugyan komolyan gondolnának az invázióra, akkor nem beszélnének és nem írnának annyit róla. Egyébként továbbra is hangsúlyozzák azt a súlyos kockázatot, amellyel egy nagyszabású partraszállási kísérlet járna. Ehhez végül hozzáfűzik, hogy ezt a kockázatot különösen az teszi veszedelmessé, hogy a tenger teljes mértékben felkészült minden ilyen vállalkozás visszaverésére.

Párizs. (MTI) A NTL jelenti: **A párizsi sajtó szerint az első francia ezred létszáma háromezer fő lesz. Az ezred állomáshelye Középfraanciaország egyik**

Méltatlan magatartása miatt kizárták a fasiszta pártból az olasz valutaügyi minisztérium főnökét

Róma. (MTI): **Sforza miniszter, a fasiszta párt titkára a párt valamennyi vezető emberéhez intézett körlevelében hangsúlyozta, hogy a jelenlegi helyzetben valamennyi hivatalnok, főleg azok, akik a légitámadásnak kitétt területeken élnek, úgy tekintendők, mint a harcban küzdő katonák. A fasiszta pártból való azonnali kizárást teszi ki magát mindenki, aki légitámadás vagy egyéb ellenséges támadás idején nem teljesíti hivatali kötelességét.**

Róma. (MTI): **A reggeli lapok jelentik, hogy a fasiszta párt főtitkára, a pártalkotmány 31-ik szakasza értelmében igen súlyos büntetéseket szabott ki. Rendelkezése szerint a pártból kizártak két egyént, törölték 14 egyénnek a párttagságát, felfüggesztették három egyénnek a párttagságát, egy fasisztát megro-**

megyété. Az ezred katonáinak egyenruhája a fegyverszüneti francia hadsereg egyenruhájával azonos.

Bangkokból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: **Japán repülőketélekek erős támadást intéztek Csungking város katonai és ipari célpontjai ellen. — Több hullámban dobták le romboló és gyújtóbombákat a főváros katonai célpontjaira és ipari negyedekre. A támadó japán alakulatokat megzavarni igyekvő kínai vadászgépeket lelőtték.**

Kopenhágából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: **Dánia területének egyes vidékein angol származású gyújtóléggömböket találtak. Az új hadieszköz ártalmatlanná tételére külön katonai osztagot alakítottak.**

Zágrábból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: **Mint Belgrádból jelentik valamennyi szerb lap felhívja a szülőket, figyelmeztessék gyermekeiket, hogy ne nyuljanak a szabadban található tárgyakhoz, mert Kraljevo kerületben Adriani nevű faluban négy gyermeket a talált töltőtollak robbanása megsebesített.**

vásban részesítettek. A fegyelmi büntetéseket részben a közvéleménynek veszélyeztetése, részben a mai időkhez nem illő életmód, részben különféle fegyelmezetlenség miatt hozták. A kizárt tagok között van Mario Telch, az árusere és valutaügyi minisztérium osztályfőnöke, akit a következő indokolással zártak ki a pártból: „Március 10-én megváltoztatta életmódját, mulatóhelyeken és szórakozóhelyeken tett gyakori látogatásaival tanujelét adta, hogy jogtalan haszonra tett szert, nem érti meg mi a fasiszta kötelessége a jelen pillanatban. Megrogzott antifasiszta egyénnek lévén belső barátságban, egy internált egyénnek különféle üzenetközvetítéseket és jelentéseket juttatott, aminek révén jelentős anyagi haszonra tett szert.”

Aggasztó méreteket ölt a tifuszjárvány Törökországban

Ankarából jelentik: (MTI) **Törökországban a tifuszjárvány aggasztó méreteket kezd ölteni. A lapok állandóan napirenden tartják a kérdést. Naponta közlik a közegészségügyi szervek intézkedéseit a járvány kiküszöbölésére és tanácsokat adnak a lakosságnak. A hastifuszjárvány letörése, mely betegség az idén mind Istanbulban, mind Ankarában a szokottnál erősebb mértékben jelentkezett, kevesebb gondot okoz, mint a sokkal veszélyesebb kiütéses tifusz elterjedésének megzártsa. A lapok jelentése szerint Isztan-**

bulban eddig 395, Ankarában 104 kiütéses tifusz megbetegedés fordult elő. A járványnak az utóbbi hetekben három ismertnevű isztanbuli újságíró is áldozatul esett. A helyzet orvoslását megnehezíti az a körülmény is, hogy a kiütéses tifusz ellen nem rendelkeznek elég oltóanyaggal, bár legutóbb Németországból érkezett oltóanyag és most Amerikából is várnak egy küldeményt. A lapok megállapítják, hogy a kiütéses tifusz csak Isztanbulban öltött komolyabb jelleget.

„Ertesítem önöket, hogy az egész községben felháborodás történt a fénykép miatt“

Más nevében vette fel és másnak adta át a megrendeléseket Klein Sándor fényképnagyító ügynök. A „Fotokrom“ kapta a pénzt — Pécsy Vidor a rossz nagytítások miatti fenyegető leveleket

Nagyvárad, június 8.

Eles reflektorfényvel világít rá az alábbi eset arra az áthatolhatatlan és szinte kiírhatatlannak látszó dzsungelre, mely a fényképnagyító ügynökök terén elburjánzott.

Pécsy Vidor nagyváradi fényképszerezést adott be a törvényszéken a „Fotokrom“ arcképnagyító vállalat ellen. Keresetében előadja, hogy 1942. év folyamán fényképnagyító ügynökként alkalmazta Klein Sándor Rákóczi út 31. szám alatti lakost azzal, hogy arcképnagyító üzemé részére üzleteket szerezzen. Az ügynököt úgy az Értelmiségi kormánybiztosságnál, mint az Otinál és az Adóhivatalnál annak rendje s módja szerint bejelentette. Klein Sándor ki is utazott vidékre, ahonnan azonban — különösen az utóbbi időben — feltűnően kevés üzletet hozott. Eleinte nem tudta ezt mivel magyarázni, jól tudván, hogy a fényképnagyító ügynökök megrendelésekkel gazdagon megrakodva szöktak visszatérni üzletszerű körútjukról.

Megindul a panaszok özöne

Igazán nagy azonban csak akkor volt a meglepetése, amikor Mezőkövesdről és Cserépfaluból leveleket kapott, amelyeknek írói felháborodott hangon tezik felelőssé, amiért nem megfelelő képeket, rosszul sikerült, torz és értékre nézve teljesen silány nagytításokat szállított részükre a felvállalt olajfestésű nagytítások helyett. A levelek bírósággal, feljelentéssel fenyegetnek és megállapítják, hogy a vállalat ellen az egész környék fel van háborodva.

— Ertesítem önöket, — szól a Cserépfaluból keltezett és helyesírási hibákkal zsúfolt levél, amelyet a többi között, bizonyításul csatolt be keresetéhez Pécsy Vidor. — hogy az egész községben felháborodás történt a fénykép miatt... mert az önök utazójok fogadta, hogy amely katonaköpenybe van levéve, annak extra blúzát fog csinálni és a bementott érdemeiket (értsd: érdemrendeket! Szerk.) is fel fogja rakni és a köpeny megmártat és az érdemeit nem rakták fel... ötödszörben, soknak a koszorút kellett volna a fejről leven-

ni és a bementott kendőt helyette feltenni... még volna több is, de már nem közlöm... A képeket bírósággal

fogjuk láttatni, mert ilyen csalást nem szabad elkövetni, ez nagyon törvénytbe ütköző...

„Arra áldoztam pár lorintomat, hogy lássam férjem tündöklő arcát“

Egy másik levél, amelyik Mezőkövesdről kelt, így panaszkodik:

— Tekintetes ismeretlen urak, mért kívánják megromtani a fronton valókat, hiszen keresztény embereknek mondták magukat... az az egy képje volt igazi és ezt is elvitte, hogy ne lássam többé, sírhatok már érte, nincs kenyérkeresőm, hint szenved a fronton és erre áldoztam azt a pár lorintom, százhusz penzöm volt a házam tájékán, ezt is feláldoztam, hogy lássam férjem tündöklő arcát és ezt az egy képmását is elrabolták...

Van azután olyan levél is, amelyiknek írója még nem kapta meg a nagytítást, de azt mondja: „Lukács Bertalanék már megkapták a képet s ha az énycém is olyan fog lenni, én fogom perelni...“

Pécsy Vidor ezeket a képeket sohasem látta, de hasonlóképpen nem látta azelőtt azokat sem, amelyeket „viszszaküldtek“ neki perrel fenyegető levelek kíséretében. Ekkor jött rá Klein Sándor és a „Fotokrom“ közösen alkövetélt üzemleire.

140 darab nagytítást iuttatott Klein a Fotokromnak

A továbbiakban Pécsy Vidor előadja keresetében, hogy felfedezésével kapcsolatban felelősségre vonta a „Fotokrom“ tulajdonosát, aki tanuk előtt elismerte, hogy több, mint 140 darab nagytítást szállított részére Klein Sándor az 5 — Pécsy — nevében felvett jegyzékek alapján. Klein Sándor és a „Fotokrom“ ezzel nemcsak az őt megillető munkától és haszontól üttették el, de tönkretették cégének hírnevét is az általuk bejárt községekben, s ezzel nemcsak súlyos anyagi veszteséget, hanem fel nem becsülhető erkölcsi kárt is okoztak. Ugy a „Fotokrom“ tulajdonosát, mint Klein Sándort felszólította az okozott károk megtérítésére, amit azonban kereken visszautasítottak. Végül a kereset megjelölj azt a kártérítési összeget, melynek megtérítését kéri a bíróságtól Klein Sándor és a „Fotokrom“ terhére. Ez az összeg 5100 pengő, amiből 2100 pengőt az anyagi veszteség, 3000 pengőt pedig a cége hírnevének elcsenvedett erkölcsi kár címén kér megítélni.

Az érdekes kereset ügyében ma tartotta a második tárgyalást a nagyváradi törvényszéken dr. Bóka Papp Ernő tanácselnök, mint polgári egyesbíró. A tárgyalás során Pécsy ügyvédje bejelentette, hogy az ügyben büntető eljárás van folyamatban. A bejelentés alapján a bíróság a polgári eljárást a büntügyi eljárás befejezéséig felfüggesztette.

Nagy megnyugvással fogadta a közvélemény az ország közellátási helyzetében kilátásba helyezett javulást

Az Esti Ujság írja: Szász Lajos közellátási miniszter Kecskeméten mondott nagyhatású beszédében részletesen foglalkozott az új gazdasági év közellátási problémáival. Az egész ország közvéleményét megnyugtatta abban a vonatkozásban, hogy július 1-től kezdve az ország közellátási helyzete az eddiginél lényegesen jobb lesz. A termények kötelező beszolgáltatásának adminisztrálásához szükséges szervezeteket részben már felállították, részben gyors ütemben a következő napokban véglegesen megszervezik. A múlt év végén a 20 dekás fejadagokat le kellett szállítani 16 dekára, hogy biztosítsák a kenyérellátást. Ennek az előrelátó gondoskodásnak következménye, hogy az ország közellátása most abba a helyzetbe került, hogy a legnehezebb kenyérellátási időszakban, aratás előtt, az új beszolgáltatási rend életbeléptetésekor, az illetékes közellátási tényezők fontolóra vehetik a kenyérfejadagok felemelését. Hir szerint július 1-től kezdve emelik fel a kenyérfejadagokat. A közvélemény a legnagyobb megelégedéssel értesült ezekről a hírekről,

mert a kenyérfejadagoknak július 1-én történő felemelése nem csupán azt jelenti, hogy néhány dekával több kenyéret kapnak a fogyasztók, hanem azt is, hogy abban a pillanatban amikor az eddigi fejadagok felemelése megtörténik, a zugforgalom és a fekete piac káros tevékenysége megszűnik.

Diszközgyűlésen ünnepli meg a Kormányzó Ur születésnapját a vármegyei törvényhatóság

Nagyvárad, június 18. A vármegyei törvényhatósági bizottság június 18-án, a Kormányzó Ur 75-ik születésnapján diszközgyűlést tart, hogy kifejezze a megye hódolatát és szeretetét a Főméltóságú Ur iránt. Ugyanekkor a vármegye összes községei és Nagyszalonta megyei város is képviselőtestületi diszközgyűléseken ünneplik meg a Kormányzó Ur születésnapját.

Mozik műsora:

APLOLLÓ: Édes ellenfél.
BELVÁROSI: Boldogság a vége.
CASINO: Pacsirta.
KORONA: A nagy per.

Évzáró ünnepély a német lektorátusban

Nagyvárad, június 8. A müncheni német akadémia nagyváradi lektorátusa vasárnap délután tartott évzáró ünnepélyt a Tűzharcos Otthon helyiségében. Nagy számban gyűltek össze a különböző fokozatu nyelvtanfolyamok hallgatói, akiket a lektorátus vezetője dr. Marianne Sievers által rendezett uzsonnára, izlésesen terített asztalok vártak. A város vezetőférfiai közül ott láttuk dr. Nadányi János alispánt és dr. Gyapay László h. polgármestert, Eduard Lutz német konzult és Schuster ny. ezredes társaságában. Dr. Marianne Sievers üdvözlő beszéde után, E. Lutz konzul köszöntötte a megjelenteket és kiosztotta a jutalmakönyveket a legjobb előmenetelt tanúsított növendékeknek.

A német nyelvtanfolyamok hallgatói nevében Kellner Adél tornatanárnő köszöntötte a lektorátus vezetőjét, Dr. Marianne Sievers üdvözlő beszéde alatt máris megkedveltette magát nemcsak a növendékekkel, hanem a város közönségével is nagyvonalu, kulturális életünket gazdagító rendezéséért.

A nagyváradi német lektorátus a falai között folyó nagyszerű kulturális munkát méltóan koronázza meg azzal, hogy mint a múlt évben, úgy az idén is, ösztöndíjban részesíti a legszorgalmasabb hallgatókat. Az idén három nagyváradi hölgynek nyílik alkalma Münchenbe menni a müncheni Goethe Intézet meghívására.

Hát ez nem segítség Kinának?

Igazán nem mondható, hogy tesznek Kináért. Amit csak lehet, elkövetnek Csangkaisek érdekében. Eppen nemrégiben kérte Roosevelt az ég'áldását Kinára és kijelentette Madame Csangkaisek jelenlétében, hogy Isten segítségével egy szép napon Csungking-Kina részére is meg lehet szervezni a fegyverszállítást. De ha valóban ez a segítség sem tetszik, ime itt van az angol miniszterelnök nemes tette. Churchill nemcsak ígér, hanem valóban küld is Churchill és Roosevelt semmit sem valamin Kinába. Az „Evening Standard“ jelentése szerint, Csangkaisek marsallnak megküldte az egyik legjobb angol propagandafilm másolatát. Nem feledkezett meg arról sem, hogy a filmet kínai szöveggel lássa el. Most tehát Csangkaiseknek ott, a távol Csungkingban, messze a tengerektől és Amerika légi erejétől, legalább annyi öröme van, hogy az egyik legsikerültebb angol háborús filmet megnézheti. Hát ez nem segítség? (TEK.)

Hirdessen a Magyar Lapokban

Most jelent meg:

Dr. Erőss Alfréd
összeállításában:

Egyház és élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok
kiadóhivatalánál.

Nagyvárad szenzációja lesz!!!

Gümdör közkedvelt revütársulata

Világatrakciók! **TIP-TOP 1943** Világatrakciók!

a SZIGLIGETI SZ. NHÁZBAN. Megnyitó diszeldadás június 16-án este 7 órakor.

Moszkvába érkezett az új japán nagykövet és megbeszélést folytatott Molotovval

Semlegességre törekszik az új argentin kormány is (?) Erős német repülőgépkötélékek ismét támadták Gorkij hadiüzemeit

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: Sató japán nagykövet Moszkvába érkezett és vasárnap megbeszélést folytatott Molotovval.

Bern. (Bud. Tud.) Az argentin forradalmi mozgalom vezetőivel kapcsolatban azt hiszik, hogy az új kormány is arra törekszik, hogy semleges maradjon.

Zürich. (Bud. Tud.) Churchill vasárnap megbeszélést folytatott a miniszterekkel, valamint a brit hadrőr vezetőivel — jelenti a *Neue Zürcher Zeitung* Londonból. — A megbeszélések azt a célt szolgálták, hogy a legutóbbi casablancai, washingtoni és algiri határozatokat amilyen gyorsan csak lehet, valóra váltsák. Londonban hangsúlyozták, hogy Churchill nemcsak Gibraltárban, Tuniszban és

Algírban járt hanem más, igen fontos helyeken is. A megbeszélések jelentősége tulmegy minden eddigi katonai megbeszélés jelentőségén. Eden jelenléte Északafrikában többi közt arra szolgált, hogy Churchillnek tanácsot adjon arról, milyen hatást váltana ki egy Európa-ellenes invázió Törökországban és Spanyolországban.

Ramirez az új argentin kormány elnöke

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Az új argentin kormány elnöke, Ramirez, helyettese Sneyro tengernagy, külügyminiszter Storni tengernagy.

Buenos-Aires. (MTI.) A Német TI jelenti: A lapok kiadásai és a rádió hétfőn délután a következő közleményt terjesztették:

„Tekintettel a rend és nyugalom megzavarására irányuló valótlán hírek terjesztésére, Ramirez hadosztálytábornok, ideiglenes elnök közli, hogy a helyzet teljesen normális. A most átvett hatalmat szilárdan kezében tartja. A célzatos hírszélések terjesztőit a legszigorban üldözni fogják és cselekményeiket házaárulásnak fogják tekinteni.”

Tovább bombázzák a németek az arcvonal mögötti szovjet hadicélpontokat

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távíratok Iroda értesül, a német légi-erő június 6-án és 7-ére virradó éjszaka folytatta támadásait a szovjet arcvonal mögötti területek hadifortosságu célpontjai ellen. Különösen a déli és középső szovjet arcvonal vasuti forgalmát zavarták bombákkal és fegyvertűzzel. Nagy hatást értek el a német partirepülőgépek Svaltevo pályaudvarán. Több csarnokot és hűtőházat pusztítottak el, továbbá felgyújtottak egy kőolajraktárt. Június 7-re virradó éjszaka a német csatárepülőkötelekek a tichja-rovenki vonalon vasuti célpontokat mindenekelőtt néhány vonatot és mozdonyt, valamint Rovenk pályaudvari berendezéseit találták el nehézbombákkal. Erős rombolókötelekek Kurszktól 60 kilométerre keletre Sztaraja-Gat állomását bombázták sikerrel. A bombákkal többek között egy löszervona-

tot felrobbantottak. A magas északon egy szovjet szállítóvonatot bombatalatokkal felrobbantottak

Berlin. (Interinf.) A keleti arcvonalon általában nyugalom uralkodott. Csak a kubáni hídfőnél volt néhány szovjet támadás. A vasárnapi hadicselekményekre a német és szövetséges légi-erő tevékenysége nyomta rá bélyegét. Német gépek 16 szovjet gépet lőttek le. A Fekete-tengeren német bombázók elsüllyesztettek két gyorsnaszádot és két tengeralattjáró-nyelészahajtót. Kitűnően beváltak a magyar harcirepülők, akik eredményesen bombázták a szovjet csapatok készletállásait és menetszlopait. Kurszk körzetben zuhanóbombázók bolsevista szállítmányokat, vasutakat és utakat támadtak. Tardjulsknál elpusztítottak két szállító vonatot és felgyújtottak egy olajraktárt

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti:

részt többmotoros angol-szász repülőgépet juszított el. Ez az ellenséges repülőlegénységben 6000 főnyi veszteséget jelent.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint az Egyesült Államok nagy szénbányáinak csaknem valamennyi munkása újból munkába állt, kivéve az Ohio állambeli bányák munkásait. A bányamunkások szövetsége kijelentette, hogy meg van a határozatán, amely elrendelte a bányák felügyeletét mindaddig, amíg a munkások ismét munkába nem állnak.

Eredményesen visszaverték a kubáni hídfőnél indított szovjet támadást

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1108. közleménye: Az olasz tengerészet egységei a Földközi-tengeren elsüllyesztettek egy ellenséges tengeralattjárót. Főbmotoros ellenséges gépek bombázták Messinát, Reggio di Calabriát és a Messinai-szoros néhány helységét. Vadászaink négy gépet lelőttek. Egy ötödiket a légvédelem pusztított el. Pantelleria ellen vasárnap újabb támadásos bombavetést semmisített meg. A nap folyamán végzett hadműveletekről három gépünk nem tért vissza.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német TI. A véderő főparancsnoksága közli: A ellenséges támadásokat. Erős német repülőkötelekek az elmúlt éjjel újból támadták Gorkijt. Számos telitalálatot értek el a hadiipari központ üzemében. Egy gépünk hiányzik. A német légi-erő a kaukázusi partok

mentén elsüllyesztett két ellenséges gyorsnaszádot és egy buvárhajó vadászot. Június 5-én és 6-án a keleti arcvonalon 83 bolsevista gépet semmisítettünk meg. Gyors német harcigépek vasárnap mély repülésben támadták Eastbourne hadifortosságu berendezéseit.

Róma. (MTI.) A Német Távíratok Iroda jelenti: A Földközi tenger térségében az utóbbi három hónap folyamán a német és olasz haderő 1461 nagyobb részét többmotoros angol-szász repülőgépet pusztított el. Ez az ellenséges repülőlegénységben hatezer főnyi veszteséget jelent.

Róma. (MTI.) A Vatikán képviselőinek közbenjárására az angolok szabadonbocsátották a Palesztinában internált olasz szerzeteseket és apácákat. A szabadonbocsátott szerzeteseknek és apácáknak el kell hagyniuk Palesztinát és visszatérnek Olaszországba.

Julius 1-től felemelik a kenyér fejadagját

A Magyarország című lap értesülése szerint július egytől kezdve felemelik a kenyérfejadagot.

Tavaly ilyenkor a kenyér- és lisztellátást illetően sokkal nehezebb volt a helyzet, akkor az illetékes közellátási tényezők a körülmények hatása alatt azzal a gondlattal foglalkoztak, hogy átmenetileg kenyértelen napokat vezetnek be.

A közellátás minden vonalán életbeléptetett tervszerű gondoskodás egyik legjelentősebb eredménye, hogy a közellátási kormányzatnak sikerült ebben a gazdasági esztendőben biztosítani a zavartalan kenyérellátáshoz szükséges gabona- és lisztmennyiségeket. Ez a munka gondos előkészítés és a készletellátással való állandó takarékoskodás eredménye volt és az előrelátó következményeként az ország közellátása most abba a helyzetbe került, hogy a legnehezebb kenyérellátási időszakban, aratás előtt az új beszállítási rend életbeléptetésekor az illetékes közellátási tényezők fontolóra vehetik a kenyérfejadagok felemelését.

Értesülésünk szerint a közellátási minisztériumban az illetékes tényezők most dolgozzák ki a kenyérfejadagok felemelésére vonatkozó számításokat.

Akosy Barna ezredes:

„Mi dolgozunk itt becsülettel, hogy szégyent ne hozzunk hazánkra!”

Nagyvárad, honvédek üzennek az orosz frontról az itthonlevőknek

Nagyvárad, június 8. Egy pillanatra sem szabad megfedkezünk arról, hogy fiaink ott vannak most nagy Oroszországban a bár több mint ezer kilométerre van tőlünk, a határokat védik és életbiztonságunk fölött örködnek. Több ízben közöltünk már tábori lapokat, amelyek mind azt bizonyították, hogy ők ott kint nem feledkeznek meg soha az otthonról, hiszen éppen az otthon emléke az, amely a lelket tartja bennük és a legnagyobb áldozatra és emberfeletti hősiességre teszi őket képesé. Legutóbb többek között vitéz Kalmán Imre vezérőrnagy üdvözlését tolmácsoltuk. Most vitéz Akosy Barna ezredes (t. p. F. 438) üzenetét továbbítjuk. A kiváló katona és parancsnok, akit Nagyváradon mindenki ismert és szeretett, többek között azt írja:

„Mi dolgozunk itt becsülettel, hogy szégyent ne hozzunk meg szűkebb pátriánkra sem. Az embereink mindenütt olyan derekasnak állják meg a helyüket, hogy nem is kell ettől félnetek. Ha időtök van, írjatok mindig néhány sort, mert ez nagyon jól esik nekünk...”

Továbbítottuk a kedves sorokat és büszkeséggel vesszük őket tudomásul. Igérjük, hogy írunk szorgalmasan. Irunk, hogy a szeretet kapcsa közöttük és közöttünk erős és lelkesítő legyen a számkra. Közönjük ezuttal is a „derekas” munkát, amit értünk véreznek. Megígérjük mi is, hogy igyekezünk a magunk helyén becsülettel megállni.

Oláh István tart. honvéd (tp. B. 455) üzenetét tolmácsoljuk ezután. Oláh István a következőket írja szerkesztőségünkhez:

„Mint volt piaci árelenőrző sokszor segítségére voltam Önnek, az árakról mindig készséggel értesítettem, egy szóval igyekeztem mindig megkönnyíteni az Ön munkáját. Most arra kérném, szíveskedjek nb. lapjából a keddi számot mindig elküldeni. Futár, vagy bármilyen képes lap is nagyon jól fogna itt... Mi itt élő magyar honvédek jól vagyunk. Semmi bajunk sincs. Az otthoniaknak a legjobbakat kívánjuk. Kézszókat küldöm a váradi szép leányoknak. Bizony nincs párjuk sehol a világon. Megkülönböztetett tisztelettel: Oláh István — aki volt és lesz is még piaci rendező.”

Igy ír szóról-szóra ez a kedves fiatal ember, aki éppenséggel nem vesztette el humorát. Egy darabig azt találgattuk, hogy vajon miért a keddi lapot akarja? Bizonyára a sporteredmények izgatják — gondoltuk. De azután rájöttünk, hogy piacerendezői ösztöne dolgozik ellenállhatatlan erővel. A piaci árak ugyanis mindig a keddi számban vannak meg. Ez furja hát az oldalát. Még ott a fronton is akarja tudni, hogy rend van-e a nagyváradi piacon, ahol ő piacerendező volt és lesz is még. Hát csak legyen is! Jöjjön vissza közénk épen, egészséggel. Várják a váradi szép leányok! A lapokkal együtt üdvözlésünket is küldjük neki.

Jávör Egon dr. tábori lelkész (tp. Z. 333) üzent a frontról. Többek között így ír: „Annyi bájos esemény, érdekesség, humor éri itt az embert, hogy ékszoor gondol a szerkesztő úrra. Hiszen szívesen

megírnám és küldeném is, persze nem ezzel a macskakaparással (bizony elég kaparás az írása! Szerk.), hanem gépelve. Azonban kérem jelezni... és itt olyan feltételek következnek, amelyek egy pillanattal sem kétségesek. A legkedvesebb a feltételek között az, hogy egy-egy példányt küldjünk el az édesanyjának is.”

Hát persze, hogy elküldjük azokat a példányokat, még akkor is elküldtük volna, ha nem kéri. Azután így ír dr. Jávör Egon tábori lelkész, aki egyébként Dunántúlról, a panonhalmi bencés apátságából jött a nagyváradi honvédek közé, hogy: „Itt most fakad a tavasz — orgonavirág és havas eső együtt — csunya hideg szél, máskor fullasztó hőség. Az élet lassan folyik. Sok szeretettel üdvözlö: Jávör Egon.”

A kedves fiatal tábori lelkész, aki csak néhány napig tartózkodott itt közöttünk, de ez alatt a rövid idő alatt is megszerettette magát, melegen üdvözljük. Itt küldi üzenetét neki a teológiai tanári kar is. A szerkesztőség pedig várja és kéri a „bájos események és érdekességek” írásba foglalt sorozatát.

A következőkben Branz Sándor honvéd (tp. F. 438) üzen és kér újságot, meg képes folyóiratot. Azt írja, hogy akármilyen használt újság jó lesz. Soha sem fogja elfelejteni a szívességet. Boldog az ember — írja tovább — ha hazai lapokat olvashat. Mi itt megteszük a kötelességünket.

Reméljük, hogy olvasóink között sok olyan lesz, aki kiolvastott lapjait, esetleg néhány képes folyóiratot is elküld Branz Sándor honvédnek, aki odakint helyettünk is megteszi a kötelességét. Tábori postaszámát már fent közöltük. A magunk részéről üdvözljük és ezere-

tettel köszöntjük. Csak írjon minél többet.

Végefelé hagytuk a legkedvesebb tábori lapot. Nem nekünk szól, de mégis ideiktatjuk. Takács Lajos gazdasági ezredes írta Eisenmayer Bébike nagyságos kisleányának a Szent József szanatóriumába. A kis Bébi még csak négy hetes. Lajos bácsi pedig a keresztapa. Halljuk csak, mit is ír neki:

„Szívem egész melegével köszöntlek — szól a levél — és sokszor, nagyon sokszor esőnkollak innen a távolból abban a reményben, hogy nemsokára el fog jönni az idő, amikor újra hallhatom hangodat, láthatom gyönyörű szemedet és megcsókolhatlak. Anyunak, Apunak add át szeretetteljes üdvözlétemet és köszönetemet azért, hogy én lehettem a Te keresztapád. Igérem, hogy egész tudással és is leszek az emberi kor legvégső határáig. Nagyon kérek, hogy édes kis keresztmamád útján ird meg, mire lenne szükséged. Sajnos, macskát nem küldhetek postán, kis partizánt pedig nem akarok küldeni, de igérem, hogy mihelyt egy kis királyfival találkozom, azt megfogom és elviszem neked. Nagyon sokszor csókol a Te Lajos bácsid.”

S most hazulról közvetítünk üzenetet Fernbach Mihály honvéd (tp. F. 587) számára. Édesapja, Fernbach Mihály (Ghillányi utca 27.) üzeni: „Kisfiad született május 18-án. Jól vagyunk. Csókolunk. Édesapád.”

A magunk részéről gratulálunk a legifjabb Fernbach eseményhez, a boldog apának pedig üdvözlésünket küldjük.

Legközelebb újabb tábori lapokat fogunk közölni és újabb hazai üdvözléseket továbbítani a frontra.

Bemutatta konyhaművészeti tudását a háztartási iskola tizenöt végzett növendéke

Megérdemelné ez az iskola, hogy minden évben a növendékek százait nevelje

Nagyvárad, június 8. A Bottó Ferencről elnevezett háztartási iskola tizenöt növendéke tette le tegnap délben a konyhavizsgát a két éves tanfolyam legfontosabb tárgyából szerzett gyakorlati ismereteiket a lehető legegyszerűbben pompásan elkészített és gyönyörűen talált ebédekkel mutatták be.

Kora reggeltől kezdve nagy sürgés-forgás volt a nagy gonddal és hozzáértéssel vezetett Körös-utcai intézetben. El lehet képzelni: tizenöt kis gazdaszszony munkálkodott a konyhán, hogy a vizsgai tételek szerint számukra kijelölt két-három vagy négyfogásos ebédeket idejére elkészítsék. Hiszen egy gazdaszszony igyekezete is betölti, sőt olykor hasznosá is teszi a magánháztartásokat. S itt egyszerre tizenöt fiatal leány, az ifjúság fokozott buzgalomával, amit a vizsga izgalma is tetőzött, látott neki a női hivatás egyik legnagyobb jelentőségű munkájának.

Ha valaki jól behallgatott a kedves s a felügyelő tanárnők egy-egy pernyi távollétekor zajosá vált készülődés-

be, már a vizsgázó leányok beszédéről is észrevehette, hogy különböző vidékekről valók. Természetesen a bihari beszéd izének apró árnyalatai a túlnyomóak: a városból és a környékről rekrutálódik a háztartási iskola legtöbb növendéke. De vannak itt békésiek, pestmegyeiek, sőt csíksományiak is, akikhez valahogyan eljutott a kitűnő nagyváradi iskola híre s nem nyugodtak addig, amíg nem sikerült helyet kapniok az intézet falai között.

Az eredmény, amit a vizsga felmutat, igazolja elhatározásukat. Ha semmit mást nem tanultak volna ezek a leányok, mint azt a konyhaművészetet, amiről a kifogástalanul megoldott feladatok tanuskodnak, már is azt lehet mondani, hogy tudósokként kerülnek ki a két éves tanfolyam elvégzése után. A kenyérsütéstől kezdve az egyszerű polgári ételeken át az újszerű táplálkozás nemes vívmányaiig és a háborús gazdálkodás kényeszerű megoldásaiig mindent meg lehetett találni a tizenöt terítéken, amit a vizsgázók feltaláltak.

S ha szemre gyönyörködtető volt a bemutató, a bámulatosan változatos ételek megismerése még nagyobb elragadtatásra bírta a konyhavizsga meghívott vendégeit. A Körös-utcai háztartási iskola tizenöt új, kitűnő gazdaszszonyt adott a magyar életnek.

Általános volt a vélemény a bemutató vendégei között, hogy ezt az iskolát minden magyar leánynak el kellene végeznie Fontosabb lenne, mint az érettségi, vagy az egyetemi oklevél. Kétségtelen, hogy az illetékes tényezőknek fejleszteniök kellene ezt az intézményt, hogy a jövőben a növendékek százait tudja a háziasszonyi hivatásra nevelni.

Támogatást kérnek a hadirokkantak vagyonörző vállalat elindításához

Nagyvárad, június 8. A Baross Szövetség textil-szakosztályának ülésén tegnap este figyelemreméltó felszólalások hangzottak el a hadirokkantak vagyonörző vállalatának érdekében. Nemrég létesült ez a vállalat az illetékes tényezők messzemenő erkölcsi támogatása mellett, hogy a hadirokkantakat megfelelő kenyérkeresethez juttassa. Már sikerült beszervezniök a kereskedők és iparosok jelentős részét, s a tegnapi felszólalásoknak az volt a céljuk, hogy a Baross Szövetség ülése hivatalos keretei között ismertessék a vállalkozás altruisztikus jellegét. Vitéz Varga Jenő a hadirokkantak szövetség helyi csoportjának vezetője azokra a kötelességekre mutatott rá, amelyek a keresztény magyar közönségre háramlanak a hadirokkantakkal szemben, akik a most életrehevített vállalkozásban munkát ajánlanak ellenszolgáltatás fejében. Ambrus Péter, a vagyonörző vállalat vezetője, a szervezés munkáját ismertette, megemlékezve az ellenakciókról is, amelyekkel egyesek e munka sikerét gátolni igyekeznek és felhívta a kereskedő és iparos társadalmat arra, hogy viseltessenek bizalommal a hadirokkantak vagyonörző vállalatára iránt.

MEGHÍVÓ

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének Nagyváradi és Biharmegyei Szakosztálya f. évi június hó 23. napján 16 órakor a Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok jelenlegi hivatalos helyiségében, Szent László-tér 4, Sas palota, a volt Gazdasági Bank (Banca Industria) tartandó évi közgyűlésre meghívja tagjait.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Elnök, időközben eltávozott intéző bizottsági taghelyekre új tagok választása, intéző bizottság kiegészítése.
4. Felügyelő bizottsági tagok és póttagok választása.
5. Zárószóadás.
6. Számvizsgáló bizottság jelentése.
7. Felmentvények megadása.
8. 1943. évi költségvetés bemutatása.
9. Esetleges indítványok.

Megjegyezni kívánjuk, hogy a közgyűlés előtt csak azok az indítványok tárgyalhatók, amelyek legalább 1 héttel a titkári hivatalban benyújtottak.

Amennyiben a közgyűlés határozatképtelenség miatt fenti napon nem volna megtartható, úgy rendkívüli közgyűlésünket 1943. június 23. napján 18 órakor fogjuk megtartani a megjelent tagok létszáma tekintet nélkül.

Elnökség.

Igy érettségizett le tizenöt leány az Orsolya zárda gimnáziumában

Nem volt bankett, bál és túllruha — mégis nagy az öröm és erős az elhatározás a jövőre

Nagyvárad, június hó.

Nyolc évi fáradtságos munka után végre kimondhatjuk a számunkra legkedvesebb szót: leérettségiztünk. Ha nem lenne a kezünkben az érettségi diploma, talán azt hinnénk, hogy csak álom az egész, hiszen még alig múlt el egy pár hét az utolsó összefoglaló s a ballagás óta, amikor a virágkérté varázsolt osztályunkból égő gyertyával kezünkben meghatóttan elindultunk, hogy még egyszer végigjárjuk azokat a helyeket, amelyek tanúi voltak egész iskolai életünknek. Aztán következett az írásbeli érettség. Május 15., 17. és 18-án ültünk do-

bogó szívvvel a nagy tornateremben elhelyezett asztalok mellett. Tizenöt kipirultarcu, szőke-barna leányfej hajlott az eléje helyezett ívek fölé, hogy eleinte reszkető kézzel, majd egyre növekvő bátorsággal behizonyítsa azt, hogy szorgalmas munkájának nem maradhat el az eredménye. Otórai kidolgozási időt kaptunk, de legtöbbször már jóval hamarabb kidolgoztuk a tételt s boldogságtól ragyogó szemmel hagytuk el a termet, hogy kint a folyosón csoportokba verődve hosszú tárgyalás után kimondhassuk: hála Istennek ez is sikerült.

mindenki hosszú lehel túllruhában lesz... de azóta sok minden történt és mi mosolyogva mondunk búcsút a túllruhának, meg a bálnak, a jó kedvünk ellenben megkészezzük.

Hálaadás az iskola kis templomában

Az érettségi szép eredménye után, vasárnap délelőtt még szebb befejezés következett. A zárda kis templomában, ahol egész évben kértük a jó Isten segítségét, most hálat adhattunk a sok ajándékért. A misét az elnök úr mondta és a szentbeszédben arra buzdított bennünket, hogy tanuljunk, még akkor is Te Deumot zengeni, ha megpróbáltatásokat és csapásokat mér ránk az Uristen, mert csak úgy leszünk igazán boldogok az életben.

A mise végén felcsendült a legszebb egyházi ének, amelyet minden évben énekeltünk, de amely mégis mindig

az új varázsával hatja át a lelkeket: „Téged Isten dicsérünk...”

Harsogott a kis templom az ég felé szálló hálahimnuszról és az első padban lévő érettségizett lányok szeméből szokatlan fényvel verődött vissza a pisllákoló gyertyák fénye...

Mise után megkaptuk a bizonyítványokat. Örömmel olvastuk őket, de tisztában vagyunk azzal, hogy ez nem azt jelenti, hogy most már megszabadultunk a tanulástól, a gondtól és most már csak öröm lesz az életünk. Tudjuk, hogy milyen kornak vagyunk a gyermekei és ha azon az úton akarunk haladni, amelyet az iskola jelölt ki számunkra, akkor sok megpróbáltatással és nehézséggel kell megküzdünk, de nem félünk a szenvedésektől és vállaljuk a küzdelmet, mert a lelkünk erős és mert minket arra neveltek, hogy munkánkkal a magyar társadalom szilárd építőkövei legyünk. Azt akarjuk, hogy egész életünkön át, mosolyt varázsoljunk a fáradt ember-szívekbe és mindenkor elmondhassuk mottónkat, Mécs László szavait:

„En tükre vagyok minden mosolyinak
En azért élek, hogy visszamosolyogjak”
Visszamosolyogjak mindenre
Visszamosolyogjak az Istenre.”

KRÜGER MAGDA

Készülődés a szóbeli vizsgára

18-ika után megkezdődött a kemény munka: előkészület a szóbelire. Már kora reggeltől a könyv mellett ültünk és este a májusi litánia után összegyűltünk a kis templomkertben, hogy megbeszéljük, ki mennyit tanult. Ennek mindig az lett a következménye, hogy mindig újabb és újabb tanulmányt fedeztünk fel, amit a másik már tudott, s izgulva siettünk haza, hogy másnap, ha lehet még nagyobb szorgalommal lássunk a tanulásnak. Így sok izgalom és tanulás között végre elérkezett a június 4-ike, a szóbeli első napja.

„Csendet kérünk az érettségi vizsgálatok miatt!”

Reggel a diákmisszió sápadtan térdeltek a kis templom oltára elé, ahonnan már annyiszor merítettünk erőt, s ahova most is bizakodó szívvel néztünk. Mise után fölmentünk elhagyott osztályunkba, majd pontosan 8 órakor bevonultunk a nagyterembe. A terem előtti folyosó előtt egy nagy fekete tábla volt kifüggesztve:

„Tilos az átjárás. Csendet kérünk, az érettségi vizsgálatok miatt!”

És ezek a vizsgázók mi vagyunk... De nem érünk rá gondolkozni, máris bent állunk a teremben, ahol minden olyan méltóságtag, hogy még jobban megijednénk, ha nem állna velünk szembe egy kis Mária szobor, biztatón mosolyogva. A hosszú terem végében térképállványok, tábla és... a zöld asztal. Előtte egy pad öt székekkel. Itt fognak ülni a vizsgázók. A terem másik végén székek a hallgatóság számára.

A zöld asztalnál középen foglal helyet dr. Kerkai József nagykarolyi piarista gimnáziumi igazgató. Tőle jobbra dr. Szentmihályi Gyula tanügyi főtanácsos, gimnáziumi igazgató, balra gimnáziumunk igazgatónője Mater Illyés Klotild, majd két oldalt az érettségi bizottság többi tagja: Mater Schusch Immaculata németnyelv tanár, Mater Hajdu Gabriella történelemtanár, Rostár Ottilia magyar tanár, Buday Olga mennyiségtan tanár és Psenák Andrásné fizika tanár.

Csak a kezdet volt izgalmas...

Miután a bizottság elfoglalta helyét elmondtuk szokásos segélykérő imánkat, majd a Hiszekegyet. Ezután

dr. Kerkai elnök úr kijelentette, hogy az írásbeli dogozatok szépen sikerültek és örömmel közli, hogy mindenki részt vehet a szóbelin. A névsor szerint az első öt tanuló helyet is foglalták, a többiek a terem hátsó részében elhelyezett székeken hallgathatják a feleleteket. Aztán csend lett. Csak a ceruzák kopogása hallatszott, miután megkapta az első öt a tételeket és hozzálátott a jegyzet készítéséhez. De mégis, ezenkívül mintha valami halk zakatolás hallatszott volna a mély csendben. Mintha tizenöt kis szív vert volna egyre gyorsabb ütemet. Mintha szokatlan lett volna nekik ez a környezet, úgy látszik mindenáron ki akartak ugrani rendes helyükről. Lehet, hogy ezt a szívdobogást csak mi hallottuk, lehet, hogy nem is volt olyan hangos, de nekünk úgy tűnt fel...

Lassankint aztán, amikor láttuk, hogy minden szépen megy, a felelők tudnak és sorban, a magyar, latin, történelem, mennyiségtan és fizika tételeket is szépen elmondják, kezdtünk megnyugodni. Fél 1-kor már kész is volt az első csoport és boldogan, kicsit bizony irigykedve, hogy már tulvannak, gratulálunk nekik. Délután három mentünk be, majd szombat délelőtt megint 5 és szombat délután az utolsó 2.

Mindnyájan érettek...

Még szombati délután 6 órakor ki is hirdették az eredményt, amely szorgalmas tanulásunk méltó gyümölcse volt. Kitérő eredménnyel vizsgázott: Farsangh Ilona, Jeges Éva, Réczey Edit, Rimanóczy Marietta. Jelen: Kucserik Julia, Micheluj Erika, Mohay Judit, Szász Iloan. Jól: Bock Marianne, Dapsy Henriette, Fucher M. Katalin, Kicsid Anna, Krüger Magda. Érett: Horváth Magdolna, Nemes Magdolna. És éretlen — egyke.

Az eredmény kihirdetése után az elnök ur buzdító szavakat intézett hozzánk és jó tanácsokkal látott el bennünket. Az elnök úr megható szavai után mi mondtunk köszönetet a bizottságnak, majd őszinte örömmel gratuláltunk egymásnak és megbeszéltük, hogy bankettel, tekintettel a háborus időre, nem rendezünk, hanem hétfő délután meghívtuk a tanárikart az osztályba egy kis fagyalt-délutánra. Igaz, hogy régén azt terveztük, hogy nagyszabású bált rendezünk,

(Mezőtelegd, június 8. Vasárnap délután szépszámu nagyváradi kézművesiparos szállott ki a közeli Mezőtelegd községbe. Szabó Károly elnök és dr. Kiss Endre jegyző vezetése alatt, ahol Velkó Lajos asztalosmester, ipartestületi elöljáró, községi főbíró szívélyes szavakkal fogadta őket, valamint dr. Cserzy Béla kamarai titkár. Az iparosok vezetői legelőször megtekintették Velkó Lajosnak, majd fivérének, Velkó József asztalosmestereknek műhelyét. Mindkét üzem a legnagyobb tetszést váltotta ki a megjelentek között és élénk tanubizonyosságát adta annak, hogy szorgalmas igyekvő, törekvő, becsületes magyar iparos még a mai válságos időben is ilyen szépen tarthat előre.)

Innen a vendégek a szépen feldíszített község háza dísztermébe vonultak, ahol délután 4 órakor iparos értekezlet kezdődött. A magyar Hiszekegy elmondása után, Velkó Lajos a község nevében üdvözli a megjelenteket, majd Szabó Károly ipartestületi elnök üdvözölte Mezőtelegd és vidéke iparosait és tartalmat előadásában ismertette a mai ipartestületek szervezetét. Ezután rövid visszpillantást vetett az ipartestületek több évtizedes fejlődésére, ami végül a mai állapotra vezetett.

Ezután ismertette az Ipartestületek Országos Központjának szervezetét melynek kötelező tagja minden ipartestület. Eközben vázolta azt a nagy munkatélijesítményt, amelyet a Központ 10 év alatt, fáradságot nem ismerő lendülettel végzett és azt a nagy sikert, amelyet az „IPOK” üdülő házainak létesítésével az iparos közösség javára megvalósított. Kitért továbbá az iparosok öregségi nyugdíjának kérdésére és közölte a hallgatósággal azt a mi-

niszteri ígéretet, hogy ezt a törvénytervezetet még ez év folyamán a parlament elé terjeszti.

Utána dr. Cserzy Béla kamarai titkár előadást tartott az iparrevizióról, a telepítésről, ipari kölcsönökről és más iparos problémákról. Velkó Lajos köszönő szavai után az előadás a Himnusz eléneklésével ért véget. Ezt követően nemes Fodor Mihály, Mezőtelegd főjegyzőjének irodájában volt értekezlet, ahol a tanonc-hiányról és a Mezőtelegd felállítandó tanoncotthonról Szabó Károly ipartestületi elnök tartott nívós előadást.

Délután 6 órakor, nagy létszámu közönség előtt a nagyváradi műkedvelő gárda Losonczy Gábor alkalmi ünnepi játékát a regösökről akik közül különösen Mogoróssy Győző, Giszfeld József és Török István lélekemelő előadásokkal tűntek ki. A telegdi dalárda kiegészítő énekszámai: Domokos kántor, vezető tanító, míg a hegedű kíséreteket Palotás Ilona látta el kifogástalanul.

Ezután előadásra került Tóth Ede Falu rossza című népsziműve. Az előadók között különösen kivált Lakatos Gyula, Enyedy Karola, Dombó József, Szabó Rozália Török István, Bereczky Ferenc, Jován Anna, Csontos Mária, Fleisz Elemér, Fohn Edit, Bartók Erzsébet és Papp Géza. A sugó szerepét Kovács Ilona látta el kifogástalanul. A darab rendezése Losonczy Gábor, nyugalmazott számvevősegi tanácsos elévülhetetlen érdeme.

A nagyszerű előadás után a megjelenteket a mezőtelegd elöljáróság Biró Ferenc vendéglőjében látta vendégül ahol jó vacsora után a fiatalok táncra perdtültek és záróráiig pompás hangulatban szórakoztak.

Tizenkét újabb népkönyvtárt állítanak fel a nagyváradi munkásság számára

Könyvtárt kap a két családvédelmi telep és a munkás egyesületek

Nagyvárad, június hó. Alig másfél hónapja, hogy az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság kulturmunkáját kiszélesítve 25 népkönyvtárt létesített a város területén. A huszonöt népkönyvtár húsvétkor nyílt meg s azóta a várakozásoknak megfelelően működik. A könyvtárak munkájáról Vidor József, a Bizottság főtárgya, május hó közepén tett jelentést az illetékes felsőbb fórumnak s egyben újabb 12 könyvtár létesítésére kért engedélyt, rámutatva arra, hogy a különböző felekezeteknél és társadalmi egyesületeknél működő könyvtárakon kívül helyes és időszzerű lenne kimondottan munkás-könyvtárakat is létesíteni, hogy Nagyvárad munkás értelmisége

is megkapja azt a kulturtámogatást, amit joggal megérdemel.

A feliratra rendkívül gyorsan válasz érkezett s dr. Bisztray Gyula miniszteri osztálytanácsos ebben a levélben értesíti a Népművelési Bizottságot, hogy a miniszterium a 12 könyvtár létesítéséhez hozzájárul. A leírtakkal egyidejűen több mint 2 és fél mázsa könyv is érkezett a létesítendő újabb népkönyvtárak részére. Az ajándék 158 különböző könyvet tartalmaz, vagyis számszerint — miután minden új könyvtár valamennyi könyvből kap egyet — 1896 könyv kerül rövidesen a munkás értelmiség kezébe.

zést gyakorol. Az ellenőrzés körébe tartozik az is, hogy megfigyelje az egyes könyvtáraknak hány olvasója van s általában milyen forgalom mutatkozik a létesített olvasóköri körben. A könyvtárak fejlődése azután egyszerűen „életképességüktől” függ. A jövőben ugyanis csak azok az olvasóköri körök számíthatnak újabb adományokra, amelyeknek sok olvasója volt.

Még egy kérdést kockáztatunk:

— Hol állítja fel a Népművelési Bizottság az újabb könyvtárakat.

— A könyvtárak helyének kijelölése — válaszol Vidor József még nem végleges, annyi azonban már biztos, hogy a két ONCSA-telep és pedig a Bonczos- és Horthy István-családvédelmi telepek is a kijelölt területek közé tartoznak. A többi hely kijelölése részben az igényléstől függ. Azoknak a munkásszervezeteknek tehát, amelyek eddig nem vették fel a kapcsolatot a Népművelési Bizottsággal, elsőrendű érdekük, hogy ezt minél hamarabb felvegyék és egyúttal bejelentik igényüket a népkönyvtári sorozatok adományozása iránt.

HORVÁTH IMRE

Két hét mu'va már működnek az új könyvtárak

A 2 és fél mázsa könyv a kiosztás-re előkészítve, már kicsomagoltan tornyosul a Népművelési Bizottság Szilágyi Dezső-utca 12. számú házban levő hivatal helyiségében. Nézegetjük, vizsgáljuk az értékes küldeményt: *Szinyai: A fehér lovas, Hankiss: Jókai, Arany költői elbeszélései, Csokonay, Katona: Bánk bán, Petőfi, Vörösmarty, Tompa, Szinyei: A magyar nyelv, Jókai: Sárga rózsák, Móricz: Pipacsok a tengeren, Heltai: Halhatatlan mesék, Végvári: Versek, Jósika: Abafy, Reviczky, Balassa, Kazinczy, Kisfaludy Károly, Tersánszky: Novellák, Pados: Madagaszkári király, ezek a nevek és művek tűnnek hirtelen a szemünkbe. Egy-két külföldi szerző munkája is, persze csupa klasszikus. Például: Defoe: Robinson.*

— Érthető örömmel és meglepéssel tölt el — mondja Vidor Zoltán a határos könyvszemle után, hogy a miniszterium alig két hónappal az első és egyben a népkönyvtáraink alapját képező küldemény után ismét ilyen gazdag ajándékkal járult hozzá, elgondolásaink és célkitűzéseink megvalósításához.

A tizenkét munkás-könyvtár anyagát most szortírozza és készíti elő a bizottság. Ez a munka gyors ütemben folyik s a kapott könyvek két héten belül már nem csak a könyvtárakba kerülnek, de azokon keresztül eljutnak előreláthatóan az olvasókhoz is.

Nagy közkedvvel és örömmel üdvözölnék a huszárt meggyűlölt könyvtárak

A már húsvétkor létesített 25 könyvtár működése felől érdeklődünk még:

— Bizottságunk — válaszol a főtárgya — minden év július havában az egész tanév tevékenységéről pontos és részletes beszámolót terjeszt a város közgyűlésre, majd a vallás és közoktatásügyi miniszterium elé. Ebben a jelentésben mutatjuk ki azt is, hogy az egyes olvasóköri körök iránt milyen érdeklődés mutatkozik. Ez a kimutatás már készül a könyvtárak látogatottságáról azonban minden adat nem áll még rendelkezésünkre. Értesülésem szerint azonban — fűzi hozzá Vidor József — a népkönyvtárak olvasótáborára egyre szaporodik és a tagok möhön kapkodják a könyveket.

— Ezek a könyvek egyébként —

folytatja informátorunk — az egyes felekezetek, társadalmi, illetve munkás alakulatok tulajdonát képezik és az általuk kijelölt könyvtárosok kezelik az ajándékozott műveket. A Népművelési Bizottság a könyvek kiosztása után csak bizonyos foku ellenőr-

Sok kárt okozott az elmúlt két hét hűvös és szeles időjárása

Váratlanul gyengék a buzavetések a Tiszántúlon. A napraforgó jól fejlődött

A vetések állásáról és a mezőgazdaság állapotáról most adta ki a földművelésügyi miniszter legújabb jelentését, amely mindenekelőtt arra utal, hogy az elmúlt két hét időjárása az évszokhoz képest igen hűvös és szeles volt, az eső mennyisége pedig az ország szántóterületének nagyobbik felében ismét alatta maradt az átlagnak.

Az őszi repcevetések általában ritkák, alacsonyok, lassan fejlődtek. Repceből ezidőszertint gyenge közepes termés várható. A learatásra kerülő terület a kiszáradások miatt a múlt évihez viszonyítva körülbelül 25 százalékkal kisebb lesz.

A kalászosok közül a buzavetések további fejlődésére a hideg idő nem kedvezett. Sok helyen alacsony száruak és ritkák maradtak. Az északkeleti és keleti megyék kivételével kikálászoltak sőt virágzásnak is indultak. Egyes vidékek mélyebben fekvő részein elenyésző fagykárt szenvedtek. Ezidőszertint legjobbak a buzavetések a Kisalföldön, Dunántúlon és Bácskában, viszont váratlanul gyengék a Tiszántúlon. A rozs a hideg időjárás miatt fejlődésében visszamaradt, ritka, alacsony és egyenlőtlen. Több helyen a fagy virágzásában érte és többé-kevésbé jelentékeny kárt tett benne. Meleg időjárást kívánnak a vetések. Ezidőszertint aránylag legjobbak a rozs a Dunántúlon és a Kisalföldön, az Északi Dombosvidék és Erdély egynéhány megyéjében. Az őszi árpavetések a hűvös idő miatt általában gyengén fejlődnek. Legtöbb vidéken kikálászoltak. Kalászuk közepes fejlődésű és csak néhol érték el a kívánt hosszúságukat. Meleg időre és langyos esőre még javulhatnak

A tavaszi árpavetések fejlődését a hűvös időjárás, de különösen az éjjeli lehűlések hátráltatták. További fejlődésükhöz feltétlenül meleg időre és esendés esőre lenne szükségük. A zabvetések eléggé egyenletesen és elég sűrűen keltek. Nagyobbrészt szárbán, néhol hasban vannak.

A kapások közül a kukoricavetések elég jól keltek de a hűvös idő miatt sok helyen sárgás színűek és igen lassan fejlődnek. Több helyen jelentékeny fagykárt szenvedtek. További fejlődésükhöz bőséges esőre és meleg időre lenne szükségük. — A

Szerdán kezdődik a lábbeliigénylőlapok kiosztása

Milyen írásokat kell bemutatni a kiváltásnál?

Nagyvárad thj város polgármestere 3279—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Értetem a város közönségét, hogy a folyó évi május hó 1-től 31-ig beadott kész lábbeli, mértékutáni lábbelire, fejelésre és talpalásra vonatkozó igénybejelentő-lapok kiosztását a Közlemezési Hivatal 9-én kezdi meg. Az utalványok folyó hó 23-ig minden hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön vehetők át, még pedig hétfőn és szerdán délelőtt, délután, kedden és csütörtökön pedig csak délelőtt. Azok, akik folyó hó 23-ig igénybejelentő-lapjukat nem váltják ki, igényjogosultságukat még jövő-hagyás esetén is elvesztik.

Egyben értesitem a város közönségét, hogy a folyó évi július hóra szóló lábbeli igénybejelentéseket a

burgonyavetések közepesen fejlődtek. A koraik a melegebb vidékeken néhol virágzanak. Több megyében a mélyebben fekvő részeken a fagy leperzselte. További fejlődésükhöz meleg időre és bőséges esőre lenne szükségük. A cukorrépa és takarmány-repavetések repcebogár- és bolhákárok miatt kiszántott területeinek új-ravetését (helyenként kétszeri, sőt háromszori) pótvetését befejezték. A fagy a vetésekben nagyobb kárt nem okozott. Meleget és esőt kívánnak.

A kerti vetemények fejlődése közepes. Több helyen fagykárt szenvedtek. További fejlődésükhöz meleg időre és esőre lenne szükségük. A babvetésekben például a fagy a mélyebben fekvésben 40—100 százalékos kárt okozott. Sok helyen a pótvetéseket már elvégezték. A borsó fejlődése kielégítő. A szójabab jól kelt és elég szépen fejlődik. A káposztapalánták kiültetése az ország nagyobb részében megtörtént. Helyen a bolhákárokat okozott. A köles és a tatárka vetése még folyamatban van. A koraik elég jól keltek. A cirok kelőben van. A napraforgó jól fejlődik. Helyenként a cserebogár-pajor okozta kár miatt kiszántották. A kiszántott lenvetések helyébe is sok helyen napraforgót vetettek, a lenvetésekben ugyanis a bolha igen nagy károkat okozott.

A szántóföldi takarmányok közül a lóhere és lucerna fejlődését a hűvös idő hátráltatta. Első kaszálásuk folyamatban van. Gyenge termést adtak. A zabosbüköny további fejlődéséhez meleg időre lenne szükség. A baltacim kaszálása folyik. A csalámádé lassan fejlődik. A rétek és legelők fűnövése a hűvös idő miatt gyenge.

A gyümölcsfák közül a barack, cseresznye, meggy és szilva szépen virágozott és jól kötött. A barack és cseresznye jó, a meggy és szilva közepes termést ígér. Almából és körtéből ezidőszertint jó-közepes termés várható. Fagykár almában, dióban helyenként szilvában volt.

A szőlők fejlődését az utóbbi hetekben bekövetkezett éjszakai hőmérséklet-süllyedések és szelek általában hátráltatták. Az Alföldön, valamint egyéb borvidékek síkvidéki szőlőiben május 21., 23. napjain fagyok voltak. A kártétel az említett szőlőkben átlagosan 20—25 százalékra tehető.

Közlemezési Hivatal az élelmiszerjegyekkel kapcsolatos munkálatok feltorlódása következtében, csak folyó hó 10-én délelőtt, 11-én délelőtt, délután, 17-én délelőtt s 18-án délelőtt és délután fogadja el. Az igénylapok kiváltásához mindenki hozza magával a hivatal által adott számot, az utalványok kiváltásához pedig — amennyiben saját magának és közvetlen családtagjainak váltja ki — egy személyazonosságát igazoló okmányait (vásárlási könyv, rendőrségi bejelentő, személyi lap, stb.), amennyiben pedig a szoroson vett családtagján kívüli (nem egy háztartásban élő) személy részére váltja ki az utalványt, úgy saját személyének igazolásán kívül, az illető meg két nappal láttamozott meghatalmazását is hozza magával.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekszámlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza

PÜNKÖSDI ELŐADÁS A HEGYI KULTURHÁZBAN. Nagyvárad, június 8. A pünkösdi ünnepek alkalmával a Nagyváradvárosi Iskolánkülső Bizottság művelődési előadásokat rendez a hegyi Kulturházban. Pünkösdi vasárnapján hangosfilm-előadás lesz, melyet dr. Róss Bertalan kapucinus páter tanár vezet. Műsor: Egy indiai menyasszony tragédiája — igaz történet — és magyar híradó. Előadás kezdete délután 5 órakor. Pünkösdi hétfőjén tarka műsorral szórakoztatják a közönséget a hegyi kulturház műkedvelői. Az előadás délután 6 órakor kezdődik.

MEGJELENT A RENDELET A TEXTILELLÁTÁS SZABÁLYOZÁSÁRA. A MTI jelenti: A Budapesti Közlöny keddi száma közli az ipariügyi és a közellátásügyi miniszter rendeletét az ország lakosságának ellátására szükséges textiláru előállításának és forgalombahozatalának szabályozása tárgyában.

FELVÉTEL A NÉMETNYELVŰ TANITÓNŐKÉPZŐBE. A MTI jelenti: A vallás- és közoktatásügyi miniszter pályázatot hirdetett a budapesti magyar királyi németnyelvű tanítónőképző liceumba való felvételre.

Újabb szerencsétlenséget okozott a talált gránát. Nagyvárad, június 8. Serb Gábor szélhámló 11 éves földműves gyermek a mezőn legeltetett s közben egy régen eldobott gránátot talált, amivel játszódni kezdett. A gránátot kövekkel ütögetni kezdte s zajra odajött Drimba Péter földműves, aki kíváncsian várta, hogy mi fog történni. Néhány perc múlva a gránát felrobbant a gyermek kezében, akinek kezét teljesen összeroncsolta. Drimba Pétert pedig darabokra tépte és ott a helyszínen meghalt. Serb Gábor súlyos sebei-vel a nagyváradai kórházban ápolják.

Három tanoncot sürgősen el tud helyezni az Állami Munkaközvetítő. Egy kereskedőtanoncot 4 középiskolával kegytárgy és papíráru nagykereskedőnél, egy horbély és egy cipészanoncot. Jelentkezés a Munkaközvetítő Hivatalnál (Szilágyi Dezső-utca).

Beiratások a polgári fiúiskolába. Beiratások az 1943-44-ik iskolai évre a nagyvárad m. kir. áll. polgári fiúiskolába, Szilágyi Dezső-utca 26. sz. alatt, június hó 15-én d. e. 8-12 óráig. Magántanulók a szeptemberi vizsgálatokra ugyanott délelőttönként június 20-tól, június 30-ig iratkozhatnak. Igazgatóság.

Beiratkozások a nagyvárad m. kir. áll. Szent László gimnáziumba. A beiratkozásokat a gimnáziumban folyó hó 12-én 8 órától kezdődőleg tartjuk a Csengeri-utca 4. szám alatti állami tanulóotthonban. Igazgatóság.

SZABADONBOCSÁTOTÁK AZ ANGOLOK AZ INTERNÁL OLASZ SZERZETESÉKET ÉS APÁCAKAT. Róma. (MTI.) A Vatikán képviselőinek közbenjárására az angolok szabadonbocsátották a Palesztinában internált olasz szerzeteseket és apácákat. A szabadonbocsátott szerzeteseknek és apácáknak el kell hagyniuk Palesztinát és visszatérnek Olaszországba.

Rómában biciklitaxikat helyeztek üzembe. Rómából jelentik: (Magyar TI) Az olasz fővárosban nagy népszerűségnek örvendő huszonöt biciklitaxi mellé újabb kétszázat helyeztek forgalomba.

Aki iszászban szenved, annak a régóta bevált, biztosan és kiméletesen ható, természetes „Ferenc József” keserűviz rendszeres használata által könnyű és pontos széklettelétről feltétlenül gondoskodnia kell. Kérdezze meg orvosát!

Göndör
 közkedvelt revütársulata
TIP-TOP 1943
 június 16-tól
 a Szilágyi Színházban

Gieseking a római Adriano hangversenyén. Rómából jelentik: Walter Gieseking, a nagy német zongoraművész hangversenyt adott a római Adriano-ban, Beethoven és Frank műveiből adott elő zenekari kísérettel. A zenekart Antonio Pedrotti vezényelte.

Varrógépet
 veszek eladok javítok
JAKAB alkatrészek
 Kossuth-u. 5. sz. Telefon 23-30

Magyarország is résztvesz a szmirnai nemzetközi vásáron. Zágrábról jelentik (MTI) Törökország, hír szerint, augusztusban tartja meg a szmirnai nemzetközi vásárt, amelyen résztvesz Magyarország, Bulgária, Németország, Olaszország, Anglia, Amerika és Irán.

Tízperces földmozgás volt Budapesten. A MTI jelenti: Az Országos Földrendésvizsgáló Intézet készülékei június 7-én 13 óra 47 perc 5 másodperc kor gyengé közeli rengést jeleztek. A földmozgás Budapesten 10 percig tartott. A műszer legnagyobb kitérése 1 milliméter volt.

Csak korlátozott számban ad ki jegyeiket a MÁV a pünkösdi ünnepek alatt. A MOT jelenti: A Magyar Államvasutak a pünkösdi ünnepek során sem tudják a nagyobbarányu utazás lebonyolítása céljából máskor szokásos mentesítõvonatokat forgalombahelyezni. Ezért kénytelenek a forgalom korlátozásához folyamodni. A Budapestre kiinduló gyors- és sebesvonatoknál, valamint a távolsági személyvonatoknál a jegy kiszolgáltatást a vonatok befogadó képességeinek határain belül korlátozni fogják. A június 12-én 0 órától június 13-án 12 óráig indított vonatokon e szerint csak a befogadó képességhez mért korlátozott számban adnak ki menetjegyeket. A rendes menetjegyeken kívül ezekhez a vonatjáratokhoz vonathasználati jegyet is kell váltani. Az utasoknak valamelyik budapesti főpályaudvaron kell kiváltani a vonathasználati jegyet. A vidéki állomásokon nincs szükség vonathasználati jegyek váltására.

Keresztény magyar
 keresztény
 magyarnál vásárol

Lehár Örökség operettjének filmváltozata.

PACSIRTA

Főszereplői: **Eggert Márta és Halmay Tibor**

Keddől a CASINO-ban.

Új szakasszal bővítették a portugál törvénykönyvet. Lisszabonból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Egy új törvénysszakasszal bővítették a portugál büntetőtörvénykönyvet, amely kibővíti az állambiztonság elleni cselekményekről szóló rendelkezéseket. Az új törvény a felségértélen kívül a nemzetbiztonságát veszélyeztető szabotázs-cselekményeket is bünteti. Az új törvény a minisztertanácsot felhatalmazza arra, hogy megvonja az állampolgárságot azoktól, akik méltatlannak mutatkoznak a portugál névre.

MAGYAR UJSÁGÍRÓK VÁRNÁBAN. Szófia. (MTI.) A magyar ujságíró-csoport tagjai hétfőn délelőtt érkeztek Várnába, ahol a hatóságok és a lakosság szíves fogadtatásban részesítették. A pályaudvarról a magyar ujságírók a Várnánál elesett Ulászló király emlékművéhez mentek és ott koszorút helyeztek el. Az ünnepi beszédet Tóth László főszerkesztő mondotta. Az ujságírók azután bejárták az emlékmű környékét. Fehér Géza egyetemi tanár a helyszínen magyarázta el a várnai csata egyes szakaszait és fordulóit. Várnába való visszatérésük után a polgármester látta őket vendégül ebéden. Hétfőn délután az eunigrádi királyi kastélyt látogatták meg.

ÚJABB ÉREMPÉNSOROZATOT VERETETT A SZENTSZÉK. Vatikánváros. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A Szent-szék nemrégiben újabb érempenzozatot veretett. A sorozat egy arany 100 lírából, egy-egy 10 és 5 lírás ezüsterméből, továbbá kisebb értékű bronz és alumínium érmékből áll. Az érmék egyik oldalán XII. Pius pápa arcképe díszíti. Az arany érmék másik oldalán a hékét jelképező női alak áll. A többi érmék másik oldalán egy felszálló galamb látható, csőrében olajággal. Az új érmékből egy sorozatot a pápa elé terjesztettek megtekintés végett, egy másik sorozatot az olasz királynak és császárnak küldtek tiszteletből, minthogy a király közismerten nagy numizmatikus.

18 évi börtön élelmszerjegyekkel való üzérkedés miatt. Rómából jelentik: (MTI) Mint a Popolo di Roma jelenti, az államvédelmi törvényszék 18 évi elzárásra és 20.000 líra pénzbüntetésre ítélte a nápolyi közéletelmzési hivatal két tisztviselőjét, mivel élelmszerjegyekkel üzérkedést folytattak. Büntetésükre is igen súlyos büntetéseket szabtak ki.

Felnőttek tanfolyama a Baros Gábor kereskedelmi középiskolában

(Nagyvárad.) A kereskedelmi középiskolában tudvalevőleg nem lehet magánvizsgát tenni. Ennek pótlására rendszeresítette a vallás- és közoktatásügyi minisztérium a 24. életévüket betöltött felnőttek részére az esti tanfolyamot. Most zárult be az I. tanfolyam. Szeptemberben az I. és II. osztály nyílik meg. Beiratkozni azonban már most kell és pedig június 12-én délelőtt 8-13. vagy délután 16-18 óráig. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az intézet igazgatósága.

NYILTTÉR

HITELEZŐK FELHÍVÁSA

A Nagyvárad m. kir. Törvényszék Cg. 479-1943. sz. végzése folytán a Székelyhídi Fürdő Részvénytársaság felszámolása határozottat el — ennél fogva a társulat hitelezői felhívattak, hogy követeléseiket 6 hónapon belül jelentésük be dr. Biró Sándor és dr. Garán János felszámolóknál, Székelyhídon.

Székelyhídi Fürdő Részvénytársaság felszámolás alatt.

Mikor lehet beszámítani az arató és cséplő részét?

Fontos tudnivalók az idej beszolgáltatás rendjéről

Nagyvárad thj város polgármester 3280-1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem az érdekelteket, hogy a kenyérgabonából kiadott arató és cséplőrészt a kenyérgabona besolgáltatási kötelezettség teljesítésébe csak az esetben lehet beszámítani, ha a gazdálkodó szántó-területe a 20 kat holdat meghaladja és a gazdálkodó a munkásszerződést 1943. évi június hó 15-ig bemutatja a Közéletelmzési Hivatalnak (Szániszló-utca 15. sz. a.). A szerződéses mezőgazdasági idénymunkásoknak kimért, munkavállalóként és holdanként összesen legfeljebb 10 q. kenyérgabonát a kenyérgabona besolgáltatási kötelezettség teljesítésébe csak az esetben lehet beszámítani, ha a munkavállaló a gazdaságban előforduló munkáknak az egész 1943. évi idényben való elvégzésére vállalkozik és a gazdálkodó a munkaszerződést 1943. évi június hó 15-ik napjáig a Közéletelmzési Hivatalban

(Szániszló-utca 15. sz. a.) bemutatja. A természetbeni munkajárandóság címén kiadott kenyérgabona csak akkor számítható be a besolgáltatási kötelezettség teljesítésébe, ha a gazdálkodó igazolja, hogy a munkavállalónak természetben kiadott kenyérgabona mennyiségét és a kiadás időpontját a Közéletelmzési Hivatalnak bejelentette. A mezőgazdasági munkavállalónak külön járandóság címén kiadott kenyérgabona mennyiségét és a kiadás napját a gazdálkodó köteles a munkavállaló munkás igazolványába bejegyezni. Aki az 1943. évben a kenyérgabona járandóságért arató, cséplési munkát, vagy a gazdaságban előforduló idénymunkák elvégzésére vállalkozik, köteles az 1943. évi június hó 30-ig munkásigazolványát a Közéletelmzési Hivatalban bemutatni. A Közéletelmzési Hivatal a bemutatott munkásigazolványokat lepecsételi és a lepecsételt munkásigazolványt a vámörlési jogosultság megállapítására is szolgál.

A vácas egyheti népmozgalma

SZÜLETÉSEK:

Lugosi Ferenc m. kir. huszárör-
mester fia Győző, Gábor, Kersch
Ernő hentessegéd leánya Mária, Róza,
Wetzel Endre vármegyei irodatiszt
fia László, János, Kocsis Sándor
üvegcsiszoló segéd fia Sándor, Mi-
hály, Piri János m. kir. szakaszve-
zető fia Tibor, Sándor, Kovács Pál
kertész fia Tibor, Belényesi András
kereskedő fia András, Dénes, Kő-
vári György újságkihordó fia György,
Imre, András Gyula gépészmérnök
fia Gábor, László, Kropp Lajos fod-
rászmester leánya Mária, Magdolna,
Burka Gergely uradalmi fűtő fia
István, János, Rosenblüh Miklós
nyomdászsegéd fia Iván, Gedő And-
rás asztalossegéd leánya Éva, Teré-
zia, Izsó Imre fodrász leánya Erzsé-
bet, Erika, Pap Endre I. o. posta-
altiszt fia Ernő, László, Mátray Ár-
pád magántisztviselő fia László,
Gyula, Nagy György kereskedő fia
István, Sajtos Mihály napszamos fia
Mihály, Hajnal József napszamos fia
József, Lukács Imre napszamos leá-
nya Piroska, Szakáts Ferenc áll.
nyugd. műszaki tisztviselő leánya
Mária, Erzsébet, Fűrj Lajos posta-
altiszt fia Lajos, Sándor, Kovágó
Imre m. kir. esendőrörzörmester
fia Imre, József, Szász János MÁV
géplakatos leánya Irén, Kuli Mihály
honvéd szakaszvezető leánya Erzsé-
bet, Kovács Dezső kovácssegéd fia
Dezső, Albert.

HÁZASSÁGOK:

Sitár András gyári munkás és
Kindle Mária, Lengyel Tivadar fű-
szerkereskedő segéd és Pogán Anna,
Pandur József földműves és Szikba
Mária, Szabó István ácsmester és
Sallai Irén, Petka József cipész-
segéd és Miklós Erzsébet, Cs. Drimba
József földműves és Juhász Mária,
Weiszblum Májor fűszerkereskedő és
Blech Ida, Sümegi Kálmán m. kir.
áll. igazgató-tanító és Ötvös Rozália,
Iványi Géza sütőmester és Smajda
Juliánna, Klein Jenő volt vendéglős
és Eintzig Mária, Kanalas András
bérkocsis és Lázár Mária, Veres Jó-
zsef fm. napszamos és Gáll Piroska,
Horváth Gyula gyári munkás és Cec
Flóra, Darók Mihály kőművessegéd
munkavezető és Vachter Anna.

HALÁLOZÁSOK:

Tóth Juliánna 3 éves, Pálos De-
meterné Magyar Mária 46 éves, Ein-
horn József 34 éves, Melegh Márton
77 éves, T. Pusztai Andrásné Pusztai
Lidia 64 éves, Balázs Kálmán 63
éves, Kalmár Sándor 80 éves, Kec-
kés Zsuzsanna 84 éves, özv. Sonac-
wirth Simonné Markovits Szeréna
69 éves, Dandé Sándor 27 éves,
Brinye Györgyné Nagy Erzsébet 47
éves, özv. Bagdi Sándorné Köteles
Nagy Piroska 36 éves, Czégi Sán-
dorné Farkas Erzsébet 51 éves, Mi-
tik József 73 éves, Nagy Sándor 45
éves, Répay Endre Zoltán 1 éves,
Brindus József 49 éves, özv. Dara-
hont Józsefné Vári Ágnes 70 éves,
Hajnal Józsefné Turka Jolán 21 éves,
Horváth Margit 1 hónapos, özv. Be-
nedek Miksáné Auspitz Róza 70
éves, özv. Kertész Gyuláné Kádasi
Margit 52 éves, özv. Komádi Ist-
vanné Kiss Piroska 55 éves, özv.
Balogh Mihályné Varga Mária 63
éves, Deczki Sándor 55 éves, Juhász
Gábor 26 éves, Magyar Gábor 27
éves, K. Szabó Lenke 2 hónapos, Haj-
nal Margit 75 éves, Kirner Juliánna
69 éves, Czilyó Valéria 6 hónapos.

SPORT

Vidéki bajnok lett a nagyváradai kereskedelmi iskola

Nagyvárad ker.—Kaposvári ker. 1:1 (0:1)

Kaposvár, 1000 néző. Vezette Kékési

Nagyvárad: Kurilla, Rabkóvács
Pongrácz, Bóta, Padován, Szántó,
Janka, Barta, Karilos Bodó, Kovács.

Kaposvár: Karczagi Bóth II., Pin-
tér, Balipap, Takács, Bóth I., So-
mogyi Tiszagáti, Máll, Bódis, Ge-
lencsér.

Élénk érdeklődés mellett zajlott
le a KISOK labdarugó bajnokság vi-
déki döntője. A döntetlen eredmény
alapján a Nagyvárad ker. jutott az
országos döntőbe. Ott a Mester-utcai

ker. lesz az ellenfele.

Hosszu kaposvári ostrom után
a 20. percben Bódis góljával jut ve-
zetéshez a csapat. Utána kissé vissza-
esik. Szünet után nagy lendülettel
kezd a váradai együttes és már az 5.
percben egyenlít Kovács. Utána vál-
tozatos játék alakul ki, gólt egyik
csapatnak sem sikerült rugnia.

Mindkét részről pompásan játszott
a védelem. A védőkön kívül kitűnt
még Jan, Bodó, ill Somogyi és Bó-
dis.

Hiányos és hozzá nem értő vezetés miatt félbeszakadt a váradai és szatmári vívók versenye

Ifjúsági vívóink így is szép eredményeket értek el

Szatmár, június 8. A Szatmári Török-
vívó S. E. meghívására az N. S. E. tel-
jes vívógárdájával ment át Szatmárra és
a Szatmári Törökívó, valamint a Sz. S.
E. vívóival vívott barátságos tör- és
kard-, egyéni ifjúsági és senior csapat-
versenyt. Sajnos a rendezés oly hiányos
volt, hogy bár majdnem minden szám-
ban az N. S. E. győzött, mégis amiatt,
hogy a zsűfolt versenyt egy rövid dél-
után rendezték, azt reálisnak elfogadni
nem lehet, mivel az idő rövidsége miatt
az ifjúsági vívóknak 10—14 mérkőzést
kellett egyfolytában vívniuk és e miatt
teljes tudásukat megmutatni nem volt
alkalmuk.

Törben első lett Bartsch NSE (Kisok).
III. Pushás NSE (Kisok). IV. Jenei NSE
(Kisok).

Kardban II. Gyámánt NSE (Kisok).
III. Rednik NSE (Kisok). IV. Andrásy
NSE (Kisok).

Női tör: Szántay Ilonka 10 tusos ver-
senyt vívott Luczkynéval, a kitűnő ké-
peségű SzSE törözővel és nagy küzde-
lemben 10:9-re megnyerte.

Az ifjúsági versenyeket és a női ver-
senyt Szántay és Barabás vezették le a
legteljesebb rendben...

Este hét órakor került volna sor a
hármás csapat versenyek levívására.
Sajnos azonban zsűri hiányában azt le-
vívni nem lehetett. A sorozatos tévedé-
sek és a legtjeljesebb hozzanémértés
eredményeképpen az NSE 4:4-es állás-
nál elhagyta a verseny színhelyét. Ép-
pen ideje lenne, ha a vívóversenyeken
a rendező egyesületek hozzáértő elnök-
ről gondoskodjanak, hogy hasonló eset-
ek elő ne forduljanak. Elvégre a ven-
dég csapat teljes egészében a saját költ-
ségén utazott és a legkevesebb, amit el-
vár, az, hogy a versenyt szakértő és
pártatlan elnök és tagok vezessék le.

400 pótüléssel bővítik ki az Erzsébetligeti pálya férő- helyét a NAC—Vasas talál- kozóra

A kététes szélesend után ismét
megkezdődtek az előkészületek a va-
sárnapi bajnoki találkozóra. Ennek
a mérkőzésnek az egyik főérdekes-
sége, hogy az eddigi jelekből ítélve,
rekordközönséget fog kivonzani a
pályára. Ugyanis eltekintve attól,
hogy a Vasas igen jóképességű együt-
tes és szintén az élesporban harcol,
közönsége is tekintélyes számú és
ahogy a fővárosban is, egyik leglá-
togatottabb mérkőzések a Vasas ta-
lálkozók, úgy itt is meg fog mutat-
kozni ez a jelenség.

Számol erre az előrelátó NAC-
vezetőség is és már lépéseket is tett,
hogy az ülőhelyet legalább 400 pót-
székkel szaporítsa.

Igen sok jegyet igényelnek már
elővételben Pestről is ami szintén
a nagy érdeklődés mellett bizonyít,

de arra is figyelmeztet, hogy minden
helybeli szurkoló idejében gondos-
kodjon megfelelő belépőjegyről, mert
nem valószínű, hogy a mérkőzés nap-
ján rendelkeznek még a pénztárak
jobb jegyekkel.

Ifj. Szántay második lett a főiskolai vívóversenyen

Vasárnap zajlott le Budapesten a fő-
iskolai kardvívó-bajnokság. Ez a ver-
seny városunknak igen szép sikert hoz-
zott, amennyiben ifj. Szántay János
hármás holtversenyben hét győzelemmel
a második helyezést biztosította magá-
nak. Első lett Zsoldos M. A. F. C., má-
odik Szántay B. E. A. C., harmadik
Mónus K. E. A. C. 33 induló volt a ver-
senyen.

Kávéházakban és vendéglőkben kérj
Magyar Lapok at

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Uj cserépkályhák készítését, cserép-
kályhák átrakását, szabadalmazott fű-
tőszervezettel, készíti Bessenyei István
kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 29—89

Dr Korompai József: Az örök élet
érettségijén 3 P. Wimmer Anselm: Az
élet teljessége 3 P. H. V. Moston: Az
Üdvözítő nyomában 2 kötetes arany
metszéssel 18 P. Kapható a Magyar La-
pok kiadóhivatalában. 145

Egy asztali tűzhely eladó. Milánó-u.
6. szám. 183

Karikahajós varrógépet, jó állapot-
ban megvételre keresek. Címet a ki-
adóba kérek. 173

Angoraszőr gubancot, bármilyen
mennyiséget veszek Székely, Kapucinus
u. 11. 172

Ingyen

BEKÖLTÖZHETŐ 4 szobás, kony-
hás és fürdőszobás, kertes házat köz-
pontban megvételre keresek. Ci-
metet a kiadóba kérek. 823

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és min-
dennemű férgök irtását 38 évi gyakor-
lattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca
6. Telefon 27—56. 313

Rizikómentes vállalkozás finanszíro-
zására keresztényitőkét keresek. „Tűz-
harcos” jelige kiadóba. 184

Állást nyee

Központi fűtéshez fűtőt felvesz Belya-
rosi Mozgó. 181

Fényképsztanulót négy középiskolai
végzettséggel felvesz Major György, Rá-
kóczi-ut 13. 169

Tisztviselőt 3000 pengő készpénz óva-
dékkal alkalmazok. „Kezdő 200 fix” je-
ligére kiadóba. 185

Vegyí vasalónőt, állandó munkára
felveszek. Szilágyi, Szent János-utca 62.
szám. 182

Öskeresztény érettségizett nyugdíjas,
könyvelést vállal. Címetet a kiadóba
„Nyug. jegyző” jeligére. 165

Keresztény gépirónó, OTI kezelésben
járta, délutáni elfoglaltságot keres.
Cím: Kőrösi papírkereskedés. 184

Elveszett

Elveszett e hó 4-én d. u.
a püspökfürdői motoroson egy
Reflex Korelle márkájú
fényképezőgép

barna bőrtáskában.
Megtaláló vagy nyomrave-
zető 150.— P jutalmat
kap a
„Hungaria” kávéházban

RIADÓTULAJDONOS:
Szent László-NYOMDA R.-E.

70-és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Pál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-Nyomda R. E.

Készült a Szent László-nyomda r. t.
kőrforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi
Dezső-utca 5. szám.